

Vrlemu kmetu v spomin.

Dne 10. februvarija so pri sv. Lovrenci na kor. železnici hladni zemlji izročili pozemeljske ostanke g. očeta Jakob Ozvalda, po domače Urbanca, bivšega velikega posestnika v Lehnu in pri sv. Lovrencu. Ko je bil starček izročil lepo svojo kmetijo svojemu vrednemu nasledniku, prebil je večidel pri sv. Lovrenci na svojem posestvu, kjer je tudi v 67. letu umrl. Naj mi torej se dovolji, da mu postavim par vrstic v Vašem listu v spomin!

Pokojnik je bil daleč na okrog na glasu kot marljiv in razumen gospodar in si je ravno s tem potom pridobil toliko premoženja, da se je njegova hiša prištevala k prvim imovitejšim hišam tega okraja. Pri tem pa je bil tudi blagega in plemenitega srca. Svojemu bližnjemu je vselej rad pomagal ne le z dobrim svetom, ampak tudi v dejanji. Celi svoji hiši je bil izgleden, skrben in dober oče; strogo je pazil pri vseh, ki so bili njegovi skrbi izročeni, da so se povsod pošteno obnašali. Pokojnik bil je tudi ves čas svojega življenja iskren in delaven rodoljub, da je redko takih in si je kot tak v našem okraji pač pridobil neveljnih zaslug. Veliko, veliko let je naše mogočno Pohorje pokrivala tema narodnega spanja; ljudstvo se ni zavedelo ne sebe, še manj pa svoje narodnosti. V svoji nezavednosti je večidel hlapčevalo tujcu, ki si je tudi na vso moč prizadeval ga gmotno in duševno spraviti pod svojo oblast. Ker so bile šole skoraj popolnoma nemške, zato se naši ljudje tudi ničesar niso naučili ter se pozneje tudi niso zanimali ne za slovensko knjigo in ne za časopisje in so tako v narodnem oziru popolnoma zadremali. Eden tistih redkih mož pa, ki kljub temu silno žalostnim razmeram niso obupali, temveč so vedno v svojem srcu gojili gorečo ljubezen do svojega naroda in domačega jezika, ter so se tudi neprestano trudili med svojimi vrstniki vzbujati narodno zavest, ter tako iskre Pohorja probuditi k novemu življenju — eden teh v tistem času jako redkih mož so bili naš pokojni oče Urbanec. Kar je bil Hleb na Smolniku in v Rušah, to so bili oče Urbanec pri nas. Že od časa, ko so slovenski časniki izhajati začeli, so se naročevali na razne slovenske časopise in knjige, katere so potem davali tudi drugim, zlasti mlajšim ljudem, da bi se tako vsaj mladi naraščaj nekoliko privadil slovenskemu čitanju.

Ob vsaki priliki, zlasti ob volitvah, so pa oče Urbanec tudi sami pogumno in neustrašeno povzdignili veljavno svojo besedo za pravice svojega naroda, ter se nikdar niso dali upogniti od strastnih nasprotnikov, da si so jih leti pogostokrat hudo in zlobno napadali, a za stonj, vselej so se vedeli, kar je redko komu dano, s tako razumnostjo pravično znositi, da

je vsak napadovalec se sramotno pokoril. In sedaj, lahko rečemo, se že kaže njih sad mnogoletnega truda, ko se prebivalci ob Pohorji kljub ponemčevalnim našim šolam, vendarle od leta do leta bolj probujajo v narodni zavesti. Smelo tudi trdimo, da je v prvi vrsti zasluga pokojnikova, da je zamoglo tukaj oživeti bralno društvo, kajti oni so bili, ki so temu društvu že veliko let poprej pripravljali tla in uglajali pot. In kdo je bil društva bolj vesel, kakor ravno v narodnem delu že osiveli starček oče Urbanec, dobro vedoč, da zamore ono silno veliko narodu koristiti; veselja so se jim iskrile oči, ko so pri osnovanju društva blagi mož videli krog sebe zbranih toliko in za narodno blaginjo navdušenih narodnjakov iz raznih stanov! Ker radi visoke starosti predsedništva niso hoteli prevzeti, bili so izbrani podpredsednikom, ter so kot taki ostali v društvenem odboru, ter so tudi društvo ves čas prav zdatno podpirali. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Sadjerejsko društvo za Šoštanjski okraj.

Slavna c. kr. deželna namestnija v Gradci je potrdila po začasnem odboru predložena pravila za to sadjerejsko društvo. Sklical se je torej dne 1. sušca l. občni zbor v gostilno g. J. Skaze v Velenji, da se voli društvu stalni odbor. Prav veselo je bilo videti, da je naš koristni namen med prebivalci naše doline že dosti prijateljev našel, kajti odličnjaki in kmetje, oboji so se tega zbora v prav častnem številu udeležili, čeprav se niso bila posebna vabila razpošiljala. G. Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilji, razložil je navzočim pomen novega društva in nas je vzpodbujal, naj bi po vzgledu presvitlega vladarja vsi „z združenimi močmi“ v blagor mladega društva delovali, kajti le tedaj bode to pričakovani sad donašati zamoglo.

Ko se je pozivu, milemu vladarju zaklicati „živio“, navdušeno trikrat odzvalo, povabili so se navzoči, da kot udje k novemu društvu pristopijo. Na nabiralno polo se jih je koj 35 podpisalo, med temi 7 ustanovnikov. V odbor so bili izvoljeni: č. g. dr. Jan. Lipold, dež. poslanec, predsednik; g. Ivan Kranjc, veleposestnik v Št. Ilji, podpredsednik, g. Josip Skaza, krčmar in posestnik v Velenji, blagajnik, g. Alojzij Trobej, učitelj v Št. Ilji, tajnik; kot odborniki pa sledeči gg.: Fran Skubic, načelnik okr. zastopa in župan v Velenji; Jože Raulen, pos. v Šoštanji; Ivan Smolnikar, učitelj v Zavodnjem; J. Jan, pos. v Škalah; Mat. Lah, pos. v Št. Janžu in Mih. Levstik, učitelj v Št. Andražu.

Po volitvi je novoizvoljeni predsednik, naš dični deželni poslanec, č. g. dr. Lipold z